

Risiko- og Kapitalrapport 2015

Rise Sparekasse
CVR - nr. 54 78 73 16
Hreg. 0847

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Risikoforhold	3
Anvendelsesområde	5
Kapitalgrundlag	6
Kapitalkrav og den tilstrækkelige kapital.....	7
Individuelt Kapitalkrav og individuelt solvenskrav	9
Modpartsrisiko	12
Kreditrisiko og udvandringsrisiko	13
Markedsrisiko	16
Eksponeringer i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen	16
Eksponeringer for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen	17

Indledning

Rise Sparekasse offentliggør risiko- og kapitalrapportens oplysninger med henblik på opfyldelse af Kapitaldækningsbekendtgørelsen § 60 - § 66 rapporteringen. Offentliggørelsen sker på sparekassens hjemmeside: WWW.risespar.dk

Som udgangspunkt skal alle søjle 3 oplysninger offentliggøres, men sparekassen skal dog ikke give oplysninger vedrørende forretningsområder, som sparekassen ikke beskæftiger sig med. Som følge heraf vil der være punkter, som sparekassen ikke giver oplysninger om. Sparekassen vurderer, at de offentliggjorte oplysninger er hensigtsmæssige og i overensstemmelse med de generelle regnskabsstandarder.

Sparekassen vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvis mere avancerede metoder.

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang der måtte være behov herfor, dog som minimum i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten.

Oplysningerne i denne rapport er værende ikke-reviderede oplysninger.

Risikoforhold

Det overordnede princip for sparekassen er, at de risici, som opstår i forbindelse med sparekassens drift nøje identificeres, overvåges og holdes inden for fastsatte rammer.

De væsentlige risici er:

Særlige risici

Sparekassen forretningsmæssige risici knytter sig især til Ærø, Langeland og Fyn, da forretningsvolumen særlig er knyttet til dette område.

Finansielle risici.

Sparekassen finansielle risici afhænger af stabiliteten i udviklingen på de finansielle markeder. Sparekassens følsomhed afhænger af volatiliteten på finansmarkederne, samt af hvilke øvrige ændringstegn der vil være i økonomien. Høj volatilitet vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån, prissætning på ind- og udlån m.v.

Risikostyring

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med sparekasses politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker virksomheden. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og der foretages kontrol af regnskabschefen. Pengeinstituttet anvender ikke afledte instrumenter til afdækning af de finansielle risici.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i sparekassen vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til terminsforretninger er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed. Den samlede krediteksponering er sammensat af balanceførte og ikke balanceførte poster. Eksponeringen omfatter både den almindelige bankforretning og handelsaktiviteterne.

Sparekassen følger løbende alle udlån og garantier over 0,5 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog således, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuel.

Sparekassen klassificerer kunderne i 2 grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde. Klassificeringen sker for privatkunder på baggrund af rådighedsbeløb, gældsfaktor, sikkerhed og reel formue, mens erhvervskunder klassificeres efter indtjening, egenkapital og sikkerhed.

Kreditpolitikken fastlægger, at der skal tilstræbes en god spredning på engagementsstørrelser, kunder og brancher. Sparekassens kreditrisiko overvåges løbende. Kvartalsvis foretages en gennemgang af engagementer der vurderes, at være risikofyldte.

Fra og med år 2007 har sparekassen beregnet de gruppevise nedskrivninger med baggrund i Lokale Pengeinstitutters udviklede model. Denne model burde, med baggrund i de indlagte samfundsmæssige parametre, give et mere retvisende billede af de fremtidige forventninger til tab på grupper.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af regnskabschefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

- Renterisiko

Det kan oplyses, at sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra sparekassens beholdning af obligationer. På trods af den førte forsigtige fondspolitik kan driften for 2016 blive væsentlig påvirket af udviklingen på rentemarkederne. Dette med baggrund i sparekassens store overskudslikviditet som primært er placeret på obligationsmarkederne, i Danmarks Nationalbank samt hos de pengeinstitutter vi samarbejder med på markedsvilkår. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

- Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består af unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor samt likvide aktier noteret på autoriseret markedspladser (største parten i Danmark). Aktiebeholdningen følges nøje. Der kan selv ved mindre aktiepositioner forekomme større udsving i både positiv og negativ retning som vil kunne påvirke årsrapporten.

- Valutarisiko.

Sparekassen har en lav eksponering i valuta. Valutarisikoen følges månedligt. Sparekassen har vedtaget retningslinier for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i.

- Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultralikvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedspostitioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed på 100 %. Likviditetsudviklingen følges og stresses på overordnet niveau måned for måned via udarbejdelse af Lokale Pengeinstitutters model for likviditetsudvikling. Direktionen og administrationsafdelingen følger likviditeten på dagligbasis.

- Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen ønsker et sikkert kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå. Der er på væsentlige områder etableret interne kontrolfunktioner. Compliance funktion er etableret for at medvirke til at sikre, at sparekassen lever op til eksterne såvel som interne krav. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkelt-personer.

Centrale dele af sparekassens IT-funktion er outsourcet til Skandinavisk Data Center.

Sparekassen arbejder p.t. med modeller og metoder som led i de nye kapitaldækningsregler. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Anvendelsesområde

Rise Sparekasse har ikke datterselskaber, og det er derfor ikke relevant for sparekassen at skelne mellem regnskabsmæssige formål og konsolidering i henhold til kapitel 12 i lov om finansiel virksomhed.

Rise Sparekasse
(Rise Spare- og Lånekasse)
St. Rise Landevej 10
5970 Ærøskøbing

Tlf.: 62 52 14 08
Fax: 62 52 14 28

www.risespar.dk

CVR nr.: 54 78 73 16

Hreg.: 0847

Kapitalgrundlag

Sparekassens kapitalgrundlag opgøres efter lov om finansiel virksomhed samt vejledning til udfyldelse af indberetningsskemaer for opgørelse af kapital, kapitalgrundlag og risikovægtede poster for pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber udgivet af Finanstilsynet. Opgørelsen af kapitalgrundlaget forelægges bestyrelsen på månedsbasis i forbindelse med den løbende rapporteringsprocedure.

Opgørelse af kapitalgrundlag	(1.000 kr.)
1. Kernekapital	
1.1. Garantkapital	24.009
1.4. Overført overskud eller underskud	50.880
Kernekapital i alt	74.889
2. Primære fradrag i kernekapital	
2.2. Foreslået udbytte til garantterne	694
2.3. Udskudte aktiverede skatteaktiver	276
2.4. Ramme til indløsning af garantkapital	500
2.5. Prudent valuation (COREP forsigtig værdiansættelse)	113
Kernekapital efter primære fradrag	73.306
5. Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	73.306
6. Andre fradrag	
6.3. 60 % af summen af kapitalandele > 10 %	8.902
Kernekapital efter fradrag	64.404
8. Supplerende kapital	
8.1. Ansvarlig lånekapital	13.796
Kapitalgrundlag før fradrag	78.200
11. Fradrag i kapitalgrundlag	
11.3. 40 % af summen af kapitalandele > 10 %	3.815
12. Kapitalgrundlag efter fradrag	74.385

Kapitalkrav til de risikovægtede poster

Kapitalkravet til de risikovægtede poster fremgår af nedenstående skema.

Risikoeksponeringer 31-12-2015 (1000 kr.)	Risikovægtede Poster	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Institutter	1.827	146
Erhvervsvirksomheder	3.382	271
Detailkunder	171.608	13.729
Sikret ved pant i fast ejendom	32.844	2.627
Restance eller overtræk	18.729	1.498
Særlig høj risiko	37	3
Aktier (sektor/ udenfor handelsbeholdning)	14.207	1.137
Andre Poster	13.180	1.054
Gældsinstrumenter	23.648	1.892
Aktier	10.340	827
Valuta	4.774	382
Operationel risiko	55.847	4.468
Risikovægtede poster i alt	350.423	28.034

Kapitalkravet er indregnet i opgørelsen af det individuelle Kapitalkrav på næste side.

Kapitalbehov og Kapitalkrav

Opgørelsen af sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag (kapitalbehov) og det individuelle Kapitalkrav er fordelt på nedenstående risikoområder.

Kapital-og Kapitalkrav opdelt på risikoområder 31-12-2015 (1000 kr.)	Intern opgjort tilstrækkelig kapitalbehov	Intern opgjort Kapitalkrav
Søjle 1 – kravet		
Kreditrisici	20.465	5,84 %
Markedsrisici	3.101	0,88 %
Operationelle risici	4.468	1,28 %
Søjle 1 - kravet i alt	28.034	8.00 %
Tillæg til:		
Indtjening	0	0 %
Udlånsvækst	0	0 %
Tillæg til kreditrisici:		
Store kunder med finansielle problemer	3.467	0,99 %
Øvrige kreditrisici	4.079	1,16 %
Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer	719	0,21 %
Koncentrationsrisiko på brancher	0	0 %
Markedsrisici	849	0,24 %
Likviditetsrisici	0	0 %
Operationelle risici	1.051	0,30 %
Gearing	0	0 %
Eventuelle tillæg, som følge af lovbestemte krav	0	0 %
I alt	38.199	10,90 %

Kommentering af Kapitalkrav

Søjle 1- kravet (8 % af de risikovægtede poster)

Rise Sparekasse er omfattet af kravet i lov om finansiell virksomhed § 124, stk. 2, nr. 1, om, at solvensen som minimum skal udgøre 8 % af de risikovægtede poster.

Tillæg til søjle 1 - kravet

Indtjening

Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til at modstå kredittab fremadrettet, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Der er foretaget en vurdering af basisindtjeningen i forhold til de samlede udlån og garantier. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af svag indtjening.

Udlånsvækst

Ved vurdering af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til udlånsvækst, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til udlånsvækst.

Kreditrisici

Kreditrisici omfatter risikoen for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser, ud over hvad der er dækket af søjle 1, herunder store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle engagementer og brancher og øvrige kreditrisici.

For større kunder med finansielle problemer sker der en vurdering af det forsigtigt skønnede tab på det enkelte engagement.

Afgrænsning af kunderne

Kunder med finansielle problemer omfatter følgende:

Kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), bonitetskategori 1

Kunder med væsentlige svaghestegn, men uden OIV, bonitetskategori 2c

Afgrænsning af engagement

Større engagementer er engagementer, der udgør mindst 2 % af sparekassens kapitalgrundlag.

Afgrænsning af det forsigtigt skønnede tab

I Rise Sparkasse vurderes det forsigtigt skønnede tab at udgøre det "nettotab", som ud fra en forsigtig og fremadrettet vurdering risikeres at tabes, hvis større engagementer med kunder med finansielle problemer skal afvikles på grund af misligholdelse.

Det opgjorte kapitalbehov på store kunder (engagementer over 2 % af kapitalgrundlagen) med finansielle problemer er opgjort til t.kr. 3.467.

Øvrige kreditrisici

Der foretages en vurdering af, hvorvidt der er særlige kreditrisici i den øvrige kreditportefølje (engagementer under 2 % af kapitalgrundlagen), herunder landbrug og uudnyttede kreditter, som ikke er dækket af søjle 1- kravet.

Sparekassen har vurderet at der p.t. er behov for tillæg på t.kr. 4.079.

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer skal dække den risiko, der er forbundet med fordelingen af engagementsstørrelse i udlånsporteføljen. Til opgørelse af tillægget til koncentrationsrisiko på individuelle engagementer tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og Kapitalkrav for kreditinstitutter. I henhold til vejledningen skal der foretages tillæg, såfremt summen af de 20 største engagementer er større end 4 % af engagementsmassen.

De 20 største engagementer udgør 17 % af engagementsmassen, hvorfor der skal tages et tillæg. Sparekassen har beregnet et tillæg på t.kr. 719.

Koncentrationsrisiko på brancher

Koncentrationsrisiko på brancher skal dække den risiko, der er forbundet med, at engagementer er fordelt på relativt få brancher. Til opgørelsen af tillægget for koncentrationsrisiko på brancher tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og Kapitalkrav for kreditinstitutter. I henhold til denne vejledning skal Herfindahl-Hirschman-indeksen (HHI) anvendes til at måle graden af koncentration på brancher.

Sparekassen har beregnet koncentrationen på øvrige erhverv til 18,8 %, og når tillægget er under 20 % skal der ikke beregnes et tillæg.

Markedsrisici

Markedsrisiko er risikoen for tab som følge af potentielle ændringer i renter, aktiekurser samt valutakurser, ud over hvad der er dækket i søjle 1.

Ved vurdering af, hvorvidt alle markedsrisici er tilstrækkeligt afdækket af søjle 1, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks for renterisiko- herunder rentevip, aktierisiko og valutarisiko. Med baggrund i disse benchmarks samt en samlet vurdering af sparekassens markedsrisici er det vurderingen, at der er behov for tillæg på t.kr. 849.

Operationelle risici

Operationelle risici omfatter risiko for tab som følge af hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, udover hvad der er dækket af søjle 1.

Ved vurdering af tillæg til operationelle risici er der taget stilling til disse risikoområder, herunder sparekassen organisation, it-sikkerhed og it-drift, samt sparekassens forretningsmodel. På den baggrund er det vurderingen, at der er behov for tillæg på t.kr. 1.051, udover hvad der er dækket af søjle 1.

Gearing

Sparekassens aktuelle gearing pr. 31.12.15. andrager 8,7 hvilket er 0,2 mindre end ultimo 2014 hvor gearingen androg 8,9.

Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen divideret med balancen + garantier + 10 % af uudnyttede kredittilsagn (i henhold til CRR-forordningen)

Aktierisiko

Sparekassens aktierisiko beregnes med baggrund i vejledningerne fra finanstilsynet og lokale pengeinstitutter. Da sparekassens aktieeksponering ligger under 50 % af sparekassens kernekapital efter fradrag beregnes der ikke noget tillæg. Men da sparekassens handelsbeholdning overstiger 5 % af kernekapitalen foretages der af forsigtighedshensyn en stresstest på beholdningen med udgangspunkt i direktionsinstruksen om erhvervelse af danske aktier, som giver direktionen mulighed for erhvervelse af danske aktier op til 15 % af basiskapitalen. Der er arbejdet med 3 stress-senarier hvor vi har stresset rammeudnyttelsen, med stor-, mellem- og lilleaktiestress, jf. lokale pengeinstitutters anbefaling til ny aktiestressmodel.

Øvrige risici

Der er foretaget en vurdering af, om der eventuelt skal afsættes kapital til risikoafdækningen af svag indtjening, kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af øvrige risici.

Likviditet

Sparekassen har en høj likviditetsoverdækning. Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes kapital som følge af, at der må påregnes en meromkostning ved fremskaffelse af likviditet, er der taget udgangspunkt i sparekassens stresstest af likviditeten på 1 års sigt. Der er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til fremskaffelse af likviditet.

Lovbestemte krav

Der er ikke fra Finanstilsynet overfor Rise Sparekasse fastsat et individuelt solvenskrav.

Kapitalgrundlag og kapitalprocent

Sparekassens kapitalforhold, herunder kapitalmæssig overdækning, fremgår af nedenstående tabel

	31-12-2015 (1.000 kr.)
Kapitalgrundlag efter fradrag	74.385
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	38.199
Kapitalprocent	21,2 %
Kapitalkrav (Solvensbehov)	10,9 %
Kapitaloverdækning (Solvensoverdækning)	10,3 %

Kapitalkrav og Kapitaloverdækning

Sparekassen har opgjort sin Kapitaloverdækning til 10,3 % ud fra et Kapitalkrav på 10,9 %. Kapitaloverdækningen anses for at være tilfredsstillende. Kapitaloverdækningen kan sikre sparekassens fortsatte drift og medvirke til sparekassens fortsatte udvikling til gavn for lokalområdet.

Kreditrisiko og udvandringsrisiko

Sparekassen følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber med hensyn til regnskabsmæssige definitioner af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer, hvilket betyder:

Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Nedskrivninger foretages såvel individuelt som gruppevis. Sparekassen gennemgår lån over 0,5 mio. kr. individuelt.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 3 grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervs-kunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Herudover har sparekassen foretaget nogle ledelsesmæssige skøn.

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher

(1.000 kr.)	Udlån og garanti- debitorer, hvorpå der er foretaget ned- skrivninger/hensæt- telser	Nedskrivninger/- hensættelser ultimo året	Udgiftsførte* beløb vedr. værdiregu- lering og nedskriv- ninger i løbet af perioder.
Individuelt vurderede udlån/- garantier			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	10	10	-1
Industri og råstofudvinding	444	182	-222
Bygge- og anlægsvirksomhed	836	371	198
Handel	2.880	1.405	1.083
Transport, hoteller og restauranter	1.955	1.024	-450
Information og kommunikation	0	0	0
Fast ejendom	0	0	0
Øvrige erhverv	991	979	9
I alt erhverv	7.116	3.970	617
Private	18.123	12.135	1.695
I alt individuelt vurderet	25.239	16.105	2.312
Gruppevis vurderede udlån/garantier			
Offentlig myndighed	3	0	0
Erhverv	131.687	1.821	884
Private	251.631	1.894	1
I alt gruppevist vurderet	383.321	3.715	885

*Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (indeværende) fratrukket: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (året før) tillagt Endeligt tabt (afskrevet) i året.

Individuelle nedskrivninger/hensættelser (1.000 kr.)	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	13.440	1.004
Bevægelser i året		
1. Valutakursregulering	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	6.518	140
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret.	-4.076	-270
4. Andre bevægelser	937	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
6. Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-1.588	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	15.232	874
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	23.491	1.748

Gruppevise nedskrivninger/hensættelser (1.000 kr.)	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	1.250	1.445
Bevægelser i året		
1. Valutakursregulering	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	1.119	26
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret.	-102	-125
4. Andre bevægelser	102	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
6. Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	2.369	1.346
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget gruppevise nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	281.113	102.208

Markedsrisiko

I kapitaldækningsbekendtgørelsen stilles der krav om, at sparekassen oplyser om kapitalkravene for en række risici, som opgøres under markedsrisikoområdet. Herunder ses en opgørelse af kapitalkravene for de pågældende risici.

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet	Vægtet post (1.000 kr.)
Gældsinstrumenter	23.649
Aktier mv. (inkl. kollektive investeringsordninger)	10.340
Råvarer	0
Valutaposition	4.774
I alt	38.763

Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt – afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Unoterede aktier (1.000 kr.)	Nominel beholdning antal stk.	Kursværdi
Vindmølle	250	480
Medicinal	53.837	266
Sektoraktier	4.349.440	21.731
I alt	4.403.527	22.477

Renterisiko

Renterisikoen opgøres for positioner både i handelsbeholdningen og udenfor handelsbeholdningen og viser det tab som sparekassen påføres som følge af ændringer i renten. Hvis eksempelvis udlån er fastforrentede og indlån er variable vil et pengeinstituts indtjening blive påvirket af en rentestigning.

Renterisikoen opgøres som ændringen i positionens markedsværdi som følge af en rentestigning på 1 procent.

Renterisiko for positioner: (1.000 kr.)	Lange positioner	Korte positioner	Renterisiko
I handelsbeholdningen	71.349	0	1.448
Udenfor handelsbeholdningen	15.943	2.874	267
Med begrænset eller afdækket renterisiko	515.377	560.663	0
I alt	602.669	563.537	1.715

Sparekassens samlede renterisiko andrager 1.715 t.kr., fordelt på 1.448 tkr. i handelsbeholdningen og 267 tkr. udenfor handelsbeholdningen.

Behæftede og ubehæftede aktiver

Sparekassens aktiver er ikke behæftede jf. nedenstående tabel.

Aktiver	Behæftede	Ubehæftede	Belånbare
Lån på anfordring	0	193.917	0
Aktieinstrumenter	0	27.648	0
Gældspapirer	0	76.241	67.976
heraf dækkede obligationer udstedt af finansielle selskaber	0	67.976	67.976
heraf udstedt af offentlig forvaltning og service	0	5.200	0
heraf udstedt af ikke finansielle selskaber	0	3.065	0
Lån og forskud, bortset fra lån på anfordring	0	296.062	0
heraf lån med pant i fast ejendom	0	184.098	0
Andre aktiver	0	34.388	0
I alt	0	628.256	67.976

Opgørelsen er udarbejdet på tal pr. 31.12.2015 i stedet for medianværdier af 12 måneder.

Modtagne sikkerheder er sammensat jf. nedenstående tabel, og er ikke belånbare.

Sikkerhedstype		tkr.
Fonds	Dagsværdi	19.246
Ejendom	Nominal værdi	308.714
Køretøj	Nominal værdi	13.529
Løsøre	Nominal værdi	10.126
Registreret skib	Nominal værdi	13.973
Pant i indestående eget pi	Nominal værdi	2.105
Øvrige effekter	Nominal værdi	27.296
Samlet		394.989